

Francesc Almela i Vives...

naixcut a Vinaròs, però que de ben menudet fón portat a la nostra Ciutat, és d'entre els escriptors valencians el més ben dotat per a les lletres. Resseguint la llista de les seues obres un no sap ben bé quin títol li escau millor: si el d'investigador, historiador, crític, novel·lista, comediògraf o poeta car la seua labor abarca l'erudició i la literatura. El que és clar com l'aigua és que la següent constatació: Almela i Vives és tot un escriptor, un home de lletres completíssim. És un prosista formidable i és un poeta exquisit. La seua prosa és d'una perfecció absoluta i com que sempre té coses interessants a dir les seues obres són obres mestres en tots sentits.

Jo no he acabat de comprendre mai com un poeta aspira a escriure bé els seus poemes si no domina la prosa. Sempre m'ha semblat més difícil escriure bé la prosa que no el vers. I aquest criteri meu ha estat format davant els escriptors que tant han escrit d'una manera com de l'altra. Recordem el català Bofill i Mates, que és el poeta Guerau de Liost, i recordem mossén Llorenç Riber, que és el poeta mallorquí. I a València el temperament més a fi a aquells dos magnífics escriptors és el nostre Almela i Vives, tant com a poeta, com a prosista. Si tantes vegades ha estat dit valorant la igualtat lingüística: Ramon Llull Bernat Metge, i Ausiàs March d'entre els clàssics; i Verdaguier, Costa i Llobera i Llorenç d'entre els renaixentistes; d'entre els contemporanis bé podem dir: Riber, Bofill i Almela.

Ara, en aquest Matinal, ens interessa l'Almela i Vives com a poeta. I com a poeta valencià l'Almela té publicats dos llibre i mig. (I perdoneu aquest partitiu en gràcia a la seua pretesa graciositat, tan cara al nostre poeta). L'un llibre és "L'Espil a Grossos"; l'altre llibre, "La Llum Tremolosa." El mig llibre anotat és la mitat de "Joujou" on van alternant-se les filigranes valencianes amb les castellanes. De llibres inèdits en valenciana rima Déu sap quants ne té; i crec que no se sabrà mai, com no se sabrà mai quins són els llibres que té al calaix ja confeccionats i a punt d'estampació. Però és cert

- 2 -

que si us interessa una comèdia l'Almela obri un calaix i trau una comèdia ; si us interessa una biografia, la biografia és ja feta ; si la demaneu la vida i els miracles d'un llibre, d'una institució, d'un monument, d'una artesania, aqueixa vida ha pres ja vida a les quartilles ; si volíeu realisar un documental cinematogràfic, el guió ja el té fet. I si li suplicàveu un recital de poesies com el que avui ens donarà, les poesies s'arreglaren les unes a les altres i aniran eixint del calaix inèdites i somrients i iròniques i fresquívoles com a floretes de jardí acabades d'esclatar. Potser sí que estan acabades d'escriure ; pero potser també que estiguen composades fa anys. Perquè l'Almela i Vives ha escrit cada dia, escriu cada dia des dels temps dels ^{seus} primers cursos del batxillerat. Com a escriptor ja és vell. Potser per això com a home està ja de ~~ta-tà~~ ja de tornada de moltes qüestions i es mira el gran Teatre del món pel forat de la ironia que és la manera més intel·ligent de contemplar els personatges, les persones i les personetes que pul·lulen per aquests caminals mesquins tretant d'aparentar el que no són.

He parlat d'ironia, no més. Perquè el poeta Almela i Vives ens ha dut a la poesia valenciana l'humor civilisat que tanta falta li feia.

Escoltem-lo.

Carles Salvador

---

5 de juny de 1949